

VATIKAN ODOBRAVA POLITIKO JAPONSKO VLADU

JAPONCI SE BAJE BORE PROTI KOMUNIZMU, IN ZATO VATIKAN ODOBRAVA NJIHOVO STALIŠČE

Navzlic temu, da so Japonci samo pri enem napadu izgubili nad tritisoč mož, imajo na fronti čedalje več vojakov. — Pred Šanghajem jih imajo dvestotisoč. — Vatikan je prepričan, da ruski boljševiki podpirajo Kitajce. — Vatikan je s slehernimi, ki je proti komunistom.

VATIKANSKO MESTO, 14. oktobra. — Iz zanesljivega vira se je zvedelo, da se Vatikan popolnoma strinja s politiko, ki jo je uvedla Japonska proti Kitajski. Nastop Japonske je v soglasju s stališčem, ki ga je zavzel papež Pij v boju proti boljševikom in komunistom. V Vatikanu so namreč prepričani, da podpira Kitajce sovjetska vlada, ki skuša na ta način razširiti svoj vpliv med kitajskim narodom.

Kdor je s komunisti, je proti Vatikanu, dočim se Vatikan strinja z vsakomur, ki nasprotuje komunizmu. Iz tega razloga je Vatikan tudi na strani španskih fašistov.

ŠANGHAJ, Kitajska, 14. okt. — Boji okoli Šanghaja se nadaljujejo in Japonci neprestano obstreljujejo z artilerijo Čapej, Kiangvan in Lotien severno od mednarodne naselbine, toda nimajo znamenovitih uspeha.

Ker Japonci nikakor ne morejo prebiti kitajske črte, so pri Šanghaju zbrali 200,000 vojakov. Samo v zadnjih desetih dneh je prišlo 60,000 japonskih vojakov. Tej armadi stoji nasproti 400,000 Kitajcev.

Japonci nameravajo ob izlivu Jangceja v morje izkrcati še več vojaštva ter hočejo priti Kitajcem v zaledje ob cesti, ki pelje v Nanking.

Japonci so pri svojem napadu na kitajsko črto, ki brani prehod čez reko Vencapang v Tazang, izgubili 3000 vojakov. Tazang se nahaja samo 4 milje od mednarodne naselbine proti severu. V te boje so Japonci poslali 15,000 vojakov, ki so že prodrli tri milje proti Tazangu, ki je najbolj utrjeno mesto v kitajski črti, tedaj pa so zadel na ogenj strojnica in so bili prisiljeni umakniti se v svoje prvotne postojanke.

Ako se Japoncem posreči zavzeti Tazang, bodo Kitajci primorani umakniti se iz Čapeja, ker bi bili sicer obkoljeni.

Navzlic hudemu obstreljevanju na suhem in iz zraka so Kitajci obdržali vse svoje postojanke.

NANKING, Kitajska, 14. okt. — Odkar je pred enim mesecem nad Nanking priletel prvi japonski aeroplan, so Japonci poslali v 50 posameznih napadih 450 aeroplanov nad mesto.

Japonski letalci so zmetali več ton bomb na vsak okraj Nankinga, toda niso porušili ali poškodovali nobenega vojaškega poslopja.

Japonskim letalcem se tudi ni posrečilo zadeti glavnega stana maršala Čankajšeka.

Japonske bombe so ubile samo peščico kitajskih vojakov, temveč pa je bilo ubitih civilistov. Po kitajskih poročilih je bilo med civilnim prebivalstvom 1040 žrtev, med njimi 353 mrtvih.

Po kitajskem zatrdilu so Japonci v svojih zračnih napadih na Nanking izgubili 45 aeroplanov.

NANKING, Kitajska, 14. okt. — Kitajske oblasti pravijo, da so Japonski letalci včeraj bombardirali tri angleške avtomobile pri Minghongu. Nameravali so ubiti kitajskega vrhovnega poveljnika maršala Čankajšeka.

Kitajske oblasti priznavajo, da se maršal Čankajšek nahaja v bližini Šanghaja in nadzoruje obrambno črto na tej fronti.

Green je začel nekoliko popuščati

NEMČIJA BO BRANILA BELGIJO

Nemčija se je zavezala spoštovati neodvisnost Belgije. — Nemčija bo tudi pomagala Belgiji, če bi bila napadena.

BERLIN, Nemčija, 14. okt. — Nemčija in Belgija ste si izmenjali noti, po katerih je bila med njima sklenjena nenapadna pogodba. Nemčija se je svezala zavezala, da bo za vse čase spoštovala neodvisnost Belgije, razun v slučaju, da bi bila Belgija udeležena pri kakih vojaških akcijah proti Nemčiji. Nemška vlada se je tudi zavezala, da gre Belgiji na pomoč, ako bi bila napadena, toda samo na željo Belgije.

S to izjavo je Nemčija postavila novo varnost v zapadni Evropi ter je pogodba stopila na mesto locarnske pogodbe, katero je Nemčija prekršila s tem, da je njena vojska šla korakala v Porenje.

Izjavo nemške vlade je vročil nemški zunanji minister baron Konstantin von Neurath belgijskemu poslaniku viscountu Jacquesu Davignonu. V zameno pa je belgijski poslanik vročil von Neurathu noto svoje vlade, ki izreka zahvalo za izjavo nemške vlade.

Med drugim pravi nemška nota:

“Nemška vlada je pripravljena, kot angleška in francoska vlada, da zagotovi Belgiji pomoč za slučaj, da postane predmet agresije ali vpada.”

Nemško časopisje povdarja, da je Nemčija s tem, da je Belgiji zagotovila neodvisnost njene zemlje, pokazala, da v resnici želi živeti v miru z vsemi državami, kakor je v Berlinu kancler Hitler izjavil ob priliki Mussolinijevega obiska.

KLJUB ZLOMLJENEMU TILNIKU JE VOZILA AVTO

MORRISTOWN, N. J., 14. oktobra. — Trideset let stara žena Walterja E. Wilkeja je v tukajšnji bližini izgubila kontrolo nad avtomobilom. — Avtomobil je tresel v drevo, pa se ni hudo poškodoval. Zavezila je zopet na cesto in po cesti naprej. Neki policist je opazil, da ni ž njo nekaj v redu. Baš je imela tresčiti v drugo drevo, ko je policist skočil iz svoje kare, pahnil žensko od krmila in zaprl zavoro. Policistu je natančno povedala, kako se piše in kje stanuje ter se pritožila, da jo nekaj v tilniku boli.

Policist jo je odpeljal v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima zlomljen tilnik. Umrta jim je na operacijski mizi.

PARIZ IN LONDON STA ODNEHALA

Anglija in Francija sta se uklonili Mussoliniju. Vprašanje prostovoljcev na Špankem sta prepustili nevmeševalnemu odboru.

LONDON, Anglija, 14. okt. — Anglija in Francija, boje se, da bi reprisalije proti Italiji mogle voditi do evropske vojne, ste se vpognili Mussoliniju ter prepustili nevmeševalnemu odboru, da reši problem prostovoljcev na Špankem.

Toda obe vladi ste zapretili, da boste stopili v akcijo, ako nevmeševalni odbor v dveh tednih ničesar ne ukrene.

Angleški kabinet je po svoji seji, ki je trajala dve uri in pol, naročil predsedniku nevmeševalnega odbora, lordu Plymouthu, da za petek ali soboto skliče izvanredno sejo nevmeševalnega odbora, v katerem je zastopanih 27 držav.

Tudi francoski kabinet je na svoji seji sklenil, da odgodi reprisalije proti Italiji in nudi Mussoliniju zadnjo prilichnost za sodelovanje.

Iz angleških vladnih virov prihaja poročilo, da je angleški kabinet sklenil, da Anglija in Francija stopite takoj v akcijo, ako Mussolini ne odpokliče svojih vojakov iz Španske in Balearskih otokov.

ŠTAVKA GOSPODINJ SE JE OBNESLA

CHICAGO, Ill., 14. okt. — G. W. Kaiser, zastopnik 2000 čikaških mesarjev, je rekel danes, da so bile gospodinje s svojim štrajgom uspešne. V tegu enega tedna bodo padle cene mesa za deset odstotkov. Vse meso, razen najfinejše, se bo pocenilo. Svinjina je že zdaj ceneja.

Zadnje tedne gospodinje niso hotele drugega kupovati kot najceneje meso za juho in zmleto meso za hamburgerje.

UPORI V MANČUKUU

ŠANGHAJ, Kitajska, 14. oktobra. — Vsled nemirov v Mančukuu in dezertacij iz mančukuanske vojske je bila Japonska primorana povečati svoje garnizije v vseh strateških krajih, kot pripovedujejo tuji, ki so pred kratkim prišli v Peiping, Tiencin in Šantung iz Mančukua.

Na mnogih krajih kitajske vstajške čete napadajo mančukuanske in japonske garnizije.

Po mnenju tujih opazovalcev bi bili Japonci zelo ovirani v svojem prodiranju v provinco Suijuan, ako bi bili vsi mančukuanski uporniki združeni pod zmogljiv vodstvom.

REPUBLICANCI SPET V OFENZIVI

Na celi 150 milj dolgi fronti se je pričela velika ofenziva. — Na obeh straneh je 180,000 vojakov

HENDAYE, Francija, 13. okt. — Poročila iz severne aragonske fronte naznanjajo, da so fašisti po vročih bojih vzhodno od Sabinanigo napredovali za tri milje in se je morala republikanska artilerija, ki je obstreljevala Sabinanigo, umakniti. Vendar pa so republikanci obdržali vse važna postojanke.

Fašisti so napadli republikanske postojanke brez artilerije ter so vdrli v republikanske zakope, kjer se je razvil boj na bajonet. Prvi fašistični skupini je sleidila druga skupina z ročnimi granatami, s katerimi so razbili postojanke strojnica. Ko je bila republikanska obramba zdroljena, je fašistična artilerija pričela obstreljevati republikansko ozadje, da republikanci niso mogli poslati ojačenj.

Ravno tako vroči boji se bijejo na asturski fronti, kjer se Asturci počasi umikajo. Fašisti pravijo, da je mesto Cangas de Onis, ki je še edina zapreka pred Gijonom, “nevzdržljivem položaju”.

Fašistična infanterija je ves dan naskakovala mesto, toda republikanci so s strojnici odbili vse napade.

Begunci ki prihajajo v francosko pristanišče Pauillac, pravijo, da v Gijonu zelo primanjkuje živeža in da se bo moralo mesto kmalu podati.

MADRID, Španska, 13. okt. — Stotnja ameriških prostovoljcev je odbila vse fašistične napade na aragonski fronti. Več sto fašistov je padlo pod ognjem strojnica.

Boji so bili 16 milj severno od Saragosse.

Medtem pa je fašistična artilerija obstreljevala republikanske postojanke okoli Vedado Tuere, aeroplani pa so metali bombe za republikansko črto.

BILBAO, Španska, 14. okt. — Dolgo pričakovana republikanska ofenziva na aragonski fronti je sedaj v teku. Ob celi črti so postavljene močne republikanske vojaške skupine s 500 tanki, 200 aeroplani in z zadostno artilerijo.

Na fronti, ki je dolga na 150 milj, je na obeh straneh 180,000 do 240,000 vojakov. — Najljutejši boji so na severu v bližini Jace in na jugu okoli Valdescalere v provinci Teruel.

HENDAYE, Francija, 14. oktobra. — Fašisti in republi-

ZDAJ BI SE ŽE RAD POBOTAL Z LEWISOVO ORGANIZACIJO

DENVER, Colo., 14. oktobra. — V odgovor na mirovni predlog, ki ga je stavil v torek John L. Lewis, predsednik odbora za industrijalno organizacijo, je danes Ameriška delavska federacija poslala C. I. O. svoje pogoje, ki so znatno bolj zmerni, kot je bilo stališče, ki ga je bil Green spočetka zavzel.

Federacija odgovarja, da je pripravljena poslati na mirovni sestanek večje število zastopnikov kot pa samo tri. Lewis zahteva, naj jih pošlje sto. Kje in kdaj se bo sestanek vršil, še ni znano.

ATLANTIC CITY, N. J., 14. oktobra. — Homer Martin, predsednik United Automobile Workers, je izjavil na konferenci C. I. O., da bo njegova organizacija kmalu začela organizirati Fordove delavce.

In prepričan sem, da bo naša kampanja uspešna, — je dostavil.

DENVER, Colo., 14. okt. — Mathew Woll, ki je še pred dobrim tednom ostro kritiziral predsednika Roosevelta, kateri je priporočal ustanovitev novih domačih tržišč potom povečanja nakupne sile, je danes spremenil svoje mnenje ter je brzojavil predsedniku, da se ž njim popolnoma strinja.

Danes ali jutri se bodo vršile volitve izvršilnega odbora. William Green bo nedvomno vnovič izvoljen za predsednika, Frank Morrison pa za tajnika in blagajnika. Izvoljenih bo tudi petnajst podpredsednikov.

Prihodnja konvencija se bo vršila v enem naslednjih mest: Houston, St. Louis, Chicago ali Birmingham.

Konvencija je včeraj odglasovala, da se pridružuje angleškim delavcem v bojkot japonskega blaga.

— Zunanji svet je poln negotovosti in obupa. — je rekel Woll. — Naša dežela je pod našo kontrolo. Ameriki narod za more porabiti vse, kar produciramo, produciramo pa lahko vse, kar potrebujemo.

ŠOLA ZA NEMŠKE FUHRERJE

BERLIN, Nemčija, 14. okt. — Vojvoda Windsor potuje po Nemčiji v novem Hitlerjevem raskošnem avtobusu ter je obiskal šolo Ordensburg, kjer se vzgajajo nemški fuhrerji (voditelji).

Ta omnibus ima radio, kuhinjo, baro, spalnico in je sličen ameriškiemu trailerju.

Ko je Edvard stopil na šolsko zemljo, je pritekla k njemu 6 let stara deklica in mu je izročila šopek ter dvignila roko v nazijski pozdrav. Edvard se je sklonil, segel deklici v roko in ji vrnil nazijski pozdrav.

Nad šolskim poslopjem je poleg svastike vihrala tudi angleška zastava.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President J. Lupaha, Sec.

Place of business of the corporation and address of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto vanja na Ameriko in Kanado	\$6.00	Za New York na celo leto	\$7.00
En pol leta	\$3.00	Za pol leta	\$3.50
En četrt leta	\$1.50	Za četrt leta	\$1.75

Advertisement on Agreement

Ucetni brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Demar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naslani, da hitreje najdemo naslovnika.

Subscription Yearly \$6.00

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Sforza o novi Rusiji

Znani italijanski politik in državnik starega kova grof Carlo Sforza je napisal knjigo "Evropa in Evropeci." Iz nje ponatiskujemo poglavje o novi Rusiji. Sforza se pozna, da je že star in da mu je v razvoju človeške družbe v najnovejšem času marsikaj ušlo. Nekaj se mu svetlika, skuša približati se resnici, pa se ji ne more, ker so krila njegovega duha že omagala. Pozna se mu tudi, da je učene stare šole in da mu je opešal vid, ker novega človeka ne vidi pred seboj v vsej njegovi žilavosti in izklesanosti. Sforza meša komunizem in fašizem v en koš in to je glavna napaka njegovega razglabljanja.

Sovražniki ruskega komunizma res ne slutijo, kako veliko uslugo izkazuje svojemu Antikristu z neotesanostjo in uboštvom svojih napadov. Ruski filozof 19. stoletja Vladimir Solovjev je dejal: "Če hočemo premagati to, kar je v socializmu lažnjivega, moramo najprej spoznati, kaj je v njem resničnega." Isto velja tudi za ruski komunizem, kakršnega so označevali v Rusiji in izven nje; ni mogoče učinkovito naglasiti nevarnosti intelektualnega in moralnega obubožanja sveta, če ne storimo tega iz daleko višjih pobud od tistih, ki jih naštevajo pisni skrahiranega kapitalizma.

V Evropi pogosto slišimo — jaz sam sem več ali manj trdil to, — da se je hrbenica ruske politike izpremenila manj, nego mislimo: da je navzlic rdečemu ozračju to še vedno stara ruska zgodovina, ki se nadaljuje. Za res: najstrašnejše na carizmu — je dejal Michelet — je to, da je vera. Moč sedanjega pokreta v Rusiji je pa v tem, da je — ali da je še — verski pokret. To je mimogrede rečeno podlaga vseh zmot v našem presojanju Rusije; kakor vedno, dolžimo komunizem, da je zatrl v Rusiji vsako veselje ali kadar pravimo, da gospodje v Kremlju ne poznajo pravičnosti in usmiljenja, ali če dolžimo komunizem, da se vzdržuje v Rusiji samo s tiransko manjšino. Kadar namreč trdimo vse to, ne delamo nič drugega, nego naštevamo pojave, ki so označevali tudi porod drugih ver. In s tem dopuščamo, da je Lenin bližji Mohamedu nego Robespiera ali Stalin bližji Hamiltonu nego Maratu.

Ivan Grozni je dal nabosti na kol enega izmed svojih ministrov in kronike pripovedujejo, da ta nesrečen ves čas svojega dolgega umiranja ni nehal klicati: "Bog čuvaj carja!" To je spomin na one primere, ki so me privledli do tega, da sem dopustil, da zloglasni proces proti Zinovjevu, Kamenevju, Smirovu in drugim "svetnikom" iz Lenineve dobe leta 1936 v Moskvi, ni kril v sebi še več strahot od onih, ki so bile očitne vsakemu nepristranskemu človeku. Prosalinovski ruski socialisti so me tudi zares zagotavljali, da so se Zinovjev in tovariši proglasili za krivce proti tajni obljudi, da bodo pomiloščeni, obljudi, ki ni bila izpolnjena. Skrajna naglica njihove usmrtilne dopušča verjetnost te domneve. Je pa morda še naravnost, da žive ti protistalinovci, s katerimi sem govoril, že predolgo na Mont Parnasu in si razlagajo po francoski stvari, ki jih je treba razlagati po rusko.

Koncem koncev je morda res mogoče, da so se ti stari revolucionarji, obtoženi ne zločina velezidaje, temveč enostavno tega, da so "nanj mislili", da so torej priznali svojo krivdo na zadnji obravnavi in sicer med enim onih napadov volje do tmljenja, ki tle v iracijonalnih plasteh ruske vesti. Moskovski proces je bil mučen v glavnem po tistem brezmejnem strahu pred diktatorsko močjo, čigar žrtve so postali vsi, ki so se tega procesa udeležili od prič in zagovornikov do obtožencev.

V tem pogledu je moskovski proces kot višek cele vrste drugih precedentov zares pokazal, da je povsod tam, kjer je svoboda zatrta, pa naj bo že v Italiji, Nemčiji ali Rusiji, rezultat vedno isti: teptanje človeškega dostojanstva. Zares kakor v Italiji in Nemčiji, tako je tudi v Rusiji človek izgubljen, čim postane sumljiv, da je mlačen napram režimu. Od tod tista veriga groze, ki uklepa vse državljane.

Delavec se trese od strahu, da bi ga predstojniki ne odpustili, kajti Stalin je vzel strokovnim organizacijam vso moč, da bi učinkovito ščitile svoje čla-

Dopisi

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Brooklyn, N. Y.

Tem potom naznanjamo, da bo slovensko pevsko društvo "Slovan" v soboto, 6. novembra priredilo svojo veselico v Slovenskem Domu, 253 Irving Ave., v Brooklynu. Natančneje bo o tem še pozneje poročano.

Prihodnji dan, v nedeljo popoldne, pa bo "Slovan" skupno s Slovenskim samostojnim delavskim podpornim društvom priredil sprejem za Mr. Josipa Remsa, ki je sedaj na potu v Ameriko.

"Slovan."

Peter Zgaga

Staro devico je začelo grlo boleti. Nekaj časa si ga je izpirala z limonovim sokom in drugimi navadnimi pripomočki, ker pa bolečine le niso ponehale, se je odpravila k zdravniku.

Zdravnik je bil zelo uljuden možak. Vse vprašal je ni, koliko je stara.

Vzel je tanko palčico, ki je imela na koncu malo lučko in ogledalec.

— Bomo pa pogledali, bomo pa pogledali, — ji je rekel, — kaj se je zbralo v grlu. Vi ne veste, gospodična, kako globoko se vidi s temle aparatom.

Stara devica je pa v zadregi zardela in mu rekla očitačje: — Oh, kako ste poredni, gospod doktor.

— Kar se je nedavno v New Yorku zgodilo, ni bilo lepo. Mož in žena sta se strelala. In kar na cesti sta se udarila, da se je vsa soseska zgledovala. Policist ju je nekaj časa razganjal in miril, ker pa la nič ni pomagalo, je oba aretirjal.

In sodnik, — moder mož je bil, — ju je obsodil na petindvajset dolarjev globe.

— Za vsako javno rokooborbo, — je utemeljil svojo razsodbo, — je treba posebnega lajsensa. Samo poročni list ne zadostuje.

Velikana lahko ujamete, vržete na tla, ga suvate in pretepetate in lahko v skrajnem slučaju vse napravite z njim, edinole prilikoveca ne morete iz njega napraviti.

— Ali me boš tudi po smrti rad imel? — je vprašala žena svojega moža.

— Oh, pa še kako, — ji je zatrdil.

Pred Lincolnovimi časi je imela skoro vsaka družina v južnih državah sužnja. Sedaj ga ima vsaka družina po severnih in južnih državah. Družinski oče se mu pravi.

— Po pošteni poti hodi, sin moj, — je učil oče svojega sina, — vedno po pošteni poti. Kajti če boš hodil vedno po pošteni poti, se ti ne bo treba nikdar drenjati.

Poleti so bili razni sveti možje in moralisti začeli veliko agitacijo: da so ženske kopalne obleke iz enega kosa nemoralne in da jih je treba odpraviti.

— Čemu odpraviti? Ali ni boljše, da imajo vsaj nekaj na sebi kakor pa nič?

Vsa svetovna zgodovina je zgodovina o Abelju in Kajnu.

Lepa je mlada ljubezen, če lepša je pa stara zvestoba.

Bivši angleški kralj, vojvoda Windsor, bo iskal Ameriko. Tukaj je bil že večkrat, ko je bil še prestolonaslednik. In kot prestolonaslednik je prepotoval ves svet.

Nekoč ga je zanesla pot med afriške divjake.

Glavar, ki je nekoliko angleško lomil, ga je prisrčno pozdravil in s ponosom poudaril, da se tudi po njegovih žilah pretaka angleška kri.

— Angleška kri? — se je začudil tedanji prestolonaslednik in kar verjeti ni mogel.

— Seveda, — se je zarežal glavar, — se predno sem bil jaz rojen, je moj oče dva angleška mornarja pojedal.

POLITIČNI POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI

Meseca julija je jugoslovanska policija streljala v skupino demonstrantov, ki so protestirali proti sklenitvi konkordata z Vatikanom. Več oseb je bilo ranjenih, med njimi tudi neki pravoslavni škof.

Konkordat je skupščina odobrila, in to je bilo tudi vse. Odboriti bi ga moral tudi senat. Ministrski predsednik Stojadinović se je pa premislil ter ga ni predložil senatu v odobrenje.

Ta slučaj jasno dokazuje, da je demokracija v Evropi še vedno živa navzlic raznim Hitlerjem in Mussolinijem, ti so se pojavili skoro v vsaki državi. Niti v Jugoslaviji ne morejo diktatorji popolnoma omalovaževati volje naroda.

Demokracija se dviga, in jugoslovanska vlada se jo je začela bati. To pojasnjuje politične manevre, ki so se završili zadnji čas v Beogradu.

Pred pičlim mesecem so se sestali zastopniki treh srbskih opozicijskih strank — agrarcev, demokratov in opozicijskih radikalcev — z dr. Mačkom, voditeljem hrvatske kmetijske stranke, ter sklenili ustanoviti enotno stranko pod imenom kmetijska demokratska koalicija.

Prvič izza vojne se je del Hrvatov pobotal s srbskimi opozicijskimi strankami, ki so se združili v enotno fronto proti sedanji vladi. Nova stranka je nedavno objavila svoj program, v katerem se odločno zavzema za povratek demokracije.

— Voljo naroda, — je rečeno v načelni izjavi, — smatramo za temelj vsake državne ustanove, narod pa smatramo za vir vse javne oblasti. Leta 1931 je bila sprejeta ustava brez Hrvatov. Ustava izza leta 1931 ni v soglasju s principi demokracije ter je bila uveljavljena proti volji Srbov in Hrvatov.

Nova stranka zahteva nov kabinet, ki bi bile v njem zastopane vse stranke, in ki naj bi odpravil sedanjo ustavo. Nadomestil bi jo z začasnimi temeljnimi postavami ter uveljavil zakonodajo za demokratske volitve zastopnikov v ustavotvorno skupščino.

Da ne bo nova stranka brez vpliva, se je pokazalo zadnje dni.

Da pomiri Stojadinović razburjeno srbsko pravoslavno duhovščino, je reorganiziral kabinet.

Vsi ministri, ki niso Srbi, so morali iti. Odstavljena sta bila tudi dva srbska ministra, ki sta najbolj vneto zagovarjala konkordat.

Izmed vseh onih, ki jih je pravoslavna cerkev poleti izobčila, je samo Stojadinović ostal na svojem mestu.

RAZNE VESTI

ZOPET "RESNICA" O MAYERLINGU.

Mayerlinška tragedija straši še vedno po svetu. Vsakovrstni ljudje so si izmislili zanjo že toliko verzij, da je že absolutno nemogoče ugotoviti, katera bi bila prava.

Sedaj je izšla nova "resnica o Mayerlingu," in sicer v obliki knjige, ki jo je izdal neki baron Lafaure v Parizu. Avtor trdi, da jo je napisal po dnevnikih, ki jih je vodil princ v Saško-Koburski, čigar oče je bil v Mayerlingu navzoč. Po tej najnovejši "resnici" je Marija Večera prestolonaslednika Rudolfa ranila s britvijo, ker se je branil, da bi jo poročil. Nato jo je prestolonaslednik zadavil in izvršil samomor.

SVETLIKAJOČA SE DREVESA.

Že nekoliko dni opazujejo v mestu Novi pri Genovi pojav, ki si ga doslej še niso mogli razložiti. Nekoliko brestov, ki so jih obžagali, oddaja ponoči fosforescirajočo svetlobo in jih je že od daleč videti kakor žareče svetilke. Pojav zbuja med praznovernim ljudstvom velik strah in je nekoliko ljudi zavoljo njega iz Novija celo zbežalo.

GEORGE C. APOSTLE, Inc.
UNDERTAKERS

EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in POPOLNI OD \$125 IN OKOLICI POGREB VIŠJE

PREDO GRESTE KAM DRUGAM, OBRNITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJBOLJŠE POSTREGEL PO NAJNIZJI CENAH

Osebnost vsa bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo povedal cene in dal vsa druga pojasnila.

NEW YORK, N. Y. 455 W. 43 St. FEm 6-2586

BROOKLYN, N. Y. 219 Atlantic Ave. MAIn 4-7611

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.70	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 19.05	Lir 300
\$ 10.00	Din. 400	\$ 25.40	Lir 400
\$ 12.50	Din. 500	\$ 31.75	Lir 500
\$ 15.00	Din. 600	\$ 38.10	Lir 600
\$ 17.50	Din. 700	\$ 44.45	Lir 700
\$ 20.00	Din. 800	\$ 50.80	Lir 800
\$ 22.50	Din. 900	\$ 57.15	Lir 900
\$ 25.00	Din. 1000	\$ 63.50	Lir 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali v irah dovoljeno se boljše pogaje.

✓ Izplačila v ameriških dolarjih ✓

Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.25
\$ 10. — " "	\$ 10.50
\$ 15. — " "	\$ 15.75
\$ 20. — " "	\$ 21.00
\$ 25. — " "	\$ 26.25
\$ 30. — " "	\$ 31.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NAŠA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poslan v vseh stvarih. Vse od dolgoletne akcije vam zagotovo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preiskave, da je potovanje, ugodno in hitro. Vse se za-uzne obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preiskamo vse, bodisi prejšnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizete in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predpis se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo vam, da boste poroti in ugodno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

300 SVETIH MAŠ LETNO

v življenju in po smrti, so deležni člani "Mašne zvezde za Afriko". Člana rina enkrat za vedno 25 centov za vsako osebo, živo ali umrlo. Naslov: DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA za afriške misijone, 3224 W. Pine Blvd., St. Louis, Mo.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

Williams FURNITURE Store
FIRST AVENUE and 15th STREET
NEW YORK CITY

"The Corner of Quality Furniture"

EVERYTHING FOR YOUR HOME

Five Stories of Furniture Display

CASH or CREDIT. SVOLJK SVOJIM!

POŠILJATELJE OPOZARJAMO.

naš nakazilo pri pošiljateljih bregovje vsake (stanjane) dva, dvostotni (tisoč) dolarjev odzema. Naš nakazilo bregovje se najhitreje izvrši, poleg tega je pa pošiljatelj najhitreje vseh (tudi) zadržanih (družb).

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)

Kratka Dnevna Zgodba

JOŽE VOVK:

TISTA JESEN

Tista jesen je bila čudna. Kakor sem bil še majhen, se prav dobro spominjam, da so bili ljudje vsi zbegani, ker je vsak dan prišlo kaj novega. Zdaj je bila aprovizacija na vrsti, zdaj je prišla pošta, da je ta ali oni padel, potem so jokali in zvonovi so zvonili skoraj sleherni dan. Jedli smo vse mogoče, največ se napol do zorelo sadje, da smo bili potem bolni.

Nekoč so pa prišli čez polje vojaki. Precej jih je bilo, nekaj konj so imeli in voz, govorili niso znali po naše, nekaj pa mislim, da jih je le znalo, ker bi se drugače ne mogli dolgo pogovarjati z županom in z drugimi možmi, kolikor jih je še bilo v vasi. Ženske so jokale in tekale po vasi. Nam otrokom je bil ta nenadni prihod vojakov kar všeč, ker smo o vojakih slišali veliko, videli jih pa nismo še nikoli, razen če je kak prišel na kratek dopust. Zdaj smo jih pa videli in smo jih bili veseli. Nekaj mlajših fantinov se je spravilo v zvonik in začeli so potrkavati kakor za semenj. Čim bolj je zvonilo, tem bolj so ljudje jokali in tarnali, na vasi je bilo vse glasno, vse od kraja je vpilo in se pretakalo, nismo pa vedeli, kaj je. Popoldne je vsa množica hitela proti cerkvi. Pristavili so lestvo k malim vratom v zvonik in vojaki, fantje, moške župan in drugi so lezli drug za drugim v zvonik. Tedaj smo razumeli tudi mi otroci.

Zvonove bo vzeli. Ljudi pri cerkvi je bilo vedno več in več. Čudna mora je ležala nad vso vasjo, nekateri so kleli, drugi vpili, tretji so šli v cerkev in so molili. V zvoniku je potrkavanje nenadoma utihnilo, tako pusto je bilo nenadoma vse kakor v hiši, odkoder so odnesli mrljca. Potem so zaskripali vijaki, včasih je kdo udaril s kladivom ali kleščami ob zvon, da je zajekal, kakor bolnik, ki bi rad zavpil, pa ne more, samo vzdihne se in njegov glas pojema.

Prokleta vojska! Skozi lino je možakar pomolil glavo. "Dekleta, kaj zijate, vence pojdite plest!" Dekleta so brez besed odšle, tudi otroci smo šli z njimi, hodili smo po vasi in na vseh vrtovih, na vseh zelenikih nabirali rože. Bilo jih je v tistem času pač dovolj, največ seveda nageljev, potem aster in rožin v vseh barvah. Pod lipo blizu cerkve so dekleta spletała rože v dolge, lepe vence. Rož smo nanesti toliko, da bi z nji-

mi okrasil celo cerkev, ne le samo dva majhna zvana in en voz.

V lino so medtem že odbili podbojni steber in drveli smo spet k cerkvi. Glasni klici so odmevali čez vas. Zvon so že sneli s tečajev. Še nekaj zapovedujočih glasov, nekaj skripanja, potem spet jok in vpitje. Zvon se je pokazal v lino, potem se je dvakrat zaobrnil v zraku in telebnil zamolknil v travo. Vsi so pričakovali, da se bo razletel, a ostal je cel na tleh, prevrtnjen, kakor star, neporavn pisker za vasjo. Vse je planilo k zvonu, vse se je trlo, vsakdo ga je hotel videti čisto od blizu. Ne vem, ali nam je bil res zvon tako drag, ne vem, ali je bila res vojska tako huda, da so ljudje zvon božali, ga obtipavali, poslavljali so se od njega, kakor da je živ človek, ki odhaja in se ne bo več vrnil. Vem pa, da sem takrat čutil v svojem otroškem srcu silen gnus nad vsem.

Prokleta vojska! Mož iz vasi je prišel z velikim kladivom, tolkel je po zvonu in čisto na robu so se drobili koščki. Ljudje so jih pobirali in jih spravljali v žepo. Za spomin. Drug za drugim so prihajali na vrsto, vsakdo je hotel imeti vsaj majhen drobec zvana. Potem sem videl, da je prišel vojak, nekaj več je moral biti, in je tistega moža, ki je tolkel zvon, grdo nabrušil. Menda mu je hotel povedati, da ne sme zvana poškodovati, da ga bo pokvaril, da ne bo več za rabo. Saj tako ne bo, so mislili ljudje. Mož je prenehel deliti spomine, ljudje so se morali umakniti.

Od nekdaj so prinesli dolgo lato, da so zvon dvignili pokonci. Ležal je namreč žalostno prevrtnjen. Dasi se nam je zvon od blizu zdel velik, je bil vendarle majhen, niti meter od tal ni bil visok. Če bi bil lešen, bi ga lahko sam odnesel. Hoteli so ga zasukati, in skozi oven so potisnili lato. Na vsaki strani se jih je nekaj uprlo in meni se je vse to obračanje zdelo smešno. Toliko mož namkrat hoče obracati ta ubogi

malj zvonček! Bom jaz kar sam na sredi poprijel in sam zasukal, sem mislil in res poprijel. Možje so v istem trenutku pritisnili na lato, vsak na svojo stran. Potem sem silno zakričal. Bilo je prepozno. Ko so možje z lato odnehali, sem iz ovna potegnil prst, pomečkan, za dva prsta širok, višnjeve, je bil in silna groza me je obsla. Kaj se je potem z menoj godilo, nisem več vedel in še danes ne vem. Menda so me za silo obvezali in potem sem doma pripeči na klopi zaspal. Vem, da sem dolgo jokal še zvečer, ker sem mislil, da so prst gotovo odrezali, ker je bil tako spačen.

Nenadoma sem se zbudil. Po-

zabil sem na rano in na zmečkani prst, planil sem ven. Mimo hiše je šla procesija. Videl sem ljudi, resne, objokane, obupane, videl sem vojake in konje, videl voz in na njem zvon, ves v venci, ves v cvetju da sem ga komaj razločil. Žalosten sprevod se je pomikal kakor pogreb skozi vas. Konji so bili okrašeni kakor takrat, kadar vozijo bale, tudi voz je bil ves ovit s pisanimi venci aster in regin. Vsa ta lepota je imela nekaj groznega, nekaj ogabnega je bilo v njej. V tem trenutku sem šele začutil, da me prst prav za prav zelo boli in da mi kljuje po vsej roki.

Hotel sem za vozom in za ljudmi skozi vas in čez polje. Mati me je prišla in rekla, naj doma ostanem, da sem že videl. Bom pa doma ostal. Jokal sem.

Iz zvonika je jokal mali ubiti zvon, ki so ga še pustili. Jesen je bila, ko so cveteli zadnji nagelji po oknih, ko je bilo po vseh zelenikih polno aster in regin. Tista strašna jesen je bila najlepša in najbolj ogabna, kar sem jih doživel.

Dva mrtva kraja

Na severni obali Cornwallu je mrtva vas Port Quin. Vse hiše so porušene, povsod je en sam plevel. Vasko cerkvico, ki je bila nekoč tako lična, ugnabljata vihar in dež in poslednji nagrobni spomeniki na pokopališču so se z zdavnaj vdrti v zemljo. Zaliv in luka sta v pesku. Le nekaj ljudi biva še v Port Quinu. Ti napovedujejo izletnikom, ki pridejo tjakaj, pretresljivo žalostno, ki so jo doživeli njih dedje:

Nekoga dne se je ribiško brodogojce Port Quina odpravilo na velik lov. Kako je tedaj sijalo sonce in kako so bili ribiči dobre volje v upanju na bogat lov. Toda na nebu so se zbirali oblaki, se večali in večali in kmalu je začelo grmeti in se bliskati. Obupani ribiči so se skušali obrniti in čim prej pripluti domov, toda niso se mogli upirati viharju, ki je vse brodogojce v zalivu Lundy vrzel na čeri. Niti en ribič ni nikoli več videl svojeve. Skoraj vsi moški prebivalci iz Port Quina so tedaj utonili. Vdove, ki so izgubile može in sinove, mevs-te, ki se niso mogle poročiti s svojimi izvoljenci — nobena ni mogla več videti morja, ki jim je ugrabilo vse, kar jim je bilo najljubše. Izselile so se s kraja krutih spominov. Le nekaj jih je ostalo, a teh nihče več ne spravi na ribolov. Kakih dvajset odraslih šteje ta občina zdaj, ki je zapisana smrti. Med njimi je en sam fantiček, ki nima nobenih tovarišev. V Port Quin ni nobene šole. Tri in pol angleške milje daleč mora ta edini otrok iz Port Quina hoditi v Solo.

Drugo tako mrtvo bivališče

v Angliji je Elmeley. Ta je na istem otoku, trideset milj daleč od Londona, sredi reke Murky v grofiji Kent. Stara je že ta naselbina, ker so ljudje že zdavnaj spoznali, kako so za-varovani sredi veletoka. Še dandanes stoji v nebo ost zvonika stare cerkvice Elmeleya, toda le malo ljudi hodi po zapuščenih ulicah mrtvega kraja. Še nedavno je bil kraj sredi razcveta. Tu je bila dobre razvita industrija cementsa, dokler se ni nekoč vse ustavilo in so se sludje začeli seliti iz Elmeleya. Vzroki za propad Elmeleya so sicer nerazumljivi, vendar pa govorijo sosedje tega kraja o nekem skrivnostnem vzroku. Pravijo, da se je prekletstvo kralja Jakoba II, sled-njice le izpolnilo v Elmeleyu. Pravijo, da so morali Elmeleyci plačati pregrešno življenje svojih prednikov, ki so pripravno lego tega otoka izrabljali za marsikakšno lopovska početja. Ko je bil okrutni kralj Jakob II. leta 1688 premagan od Viljema Oranjskega, je na svojem begu iz Francije prišel tudi v Elmeley. Pri tem pa je zašel v roke tolpi ribičev ostrig iz Elmeleya. Bodi, da so imeli ribiči posebno jezo na kralja, bodi, da so bili tako samogoltni: ugradili so mu njegovo dragoceno uro z verižico, ves denar in so ga imeli ujetega, dokler ga niso morali na višje povelje iz-pustiti.

Kralj Jakob II. je srečno pri-spel v Anglijo, toda Elmeleycem ni odpustil. Preden je umrl kot bivši kralj, je odpustil vsem svojim sovražnikom, a iz-recno je dodal: "... razen onim roparjem iz Elmeleya, ki so z menoj tako nečastno ravnali." In zato pravijo sosedje, zdaj počasi izumira Elmeley, da bo mrtva vas, zapuščeno bivališče. Prekletstvo Jakoba II. se je iz-polnilo.

NAZNANILO

Rojakom po Pennsylvaniji (posebno v Alleghany, Cambria in Somerset okrajn) naznanjamo, da jih bo obiskal naš novi potovalni zastopnik

FRANK AHLIN

Rojake prosimo naj mu poskušajo ustreči pri nabiranju naročnine.

Uprava Glas Naroda

NAROČITE SE NA "GLAS SLOVENSKE DNEVNEGA NARODA" NAJSTAREJŠI AMERIKI

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Znanstveni in . . . . Poučni Spisi

- AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez. 279 strani. Cena 1.40
AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Rev. J. M. Trunk. 608 strani. Trda vez. Cena . . . . . 5.—
ANGLESKO SLOVENSKO BERILO. Sestavi dr. F. J. Kern. Vezano. Cena . . . . . 2.—
BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40
BODOČI DRŽAVLJANI naj naroč. knjižice — "How to become a citizen of the United States".
STATES. V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljenca. Cena 50
BREZPOSELNIŠTVO IN PROBLEMI SKREBSTVA ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35
DENAR. Spisal dr. Karl Englik. 236 strani. Cena 50
DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez. 1.50
DO ORHIDA DO BITOLJA. 124 strani. Cena 70
GOVEDOREJA. Spisal R. Legvari. 143 strani. 8 slikami. Cena 1.50
GOSTINE V STARI LJUBLJANI. 51 strani. Cena 60
IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani. Cena 50
IZBRANI SPISI ZA MLADINO. Spisal Franc Levstik. 220 strani. Cena 1.19
JUGOSLAVIJA. Spisal Anton Melik. Prvi in drugi del obsega 321 strani.
KOKOŠJEREJA. Sestavi Valentin Bastinger, 64 strani. Cena trdovez 50
KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani. 30
KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRDOV. 95 strani. Cena 30
KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban.) Vez. 1.25
KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str. 50
KUBIČNA RAČUNARICA. Trda vez. 144 str. Cena 75
LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI, poezije. 306 str. Cena 70
LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI. 832 strani. Cena 70
LJUDSKA KUCHARICA, najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhanje in dom. Cena 50
MISTERIJ DUŠE. Spisal dr. Franc Gostel. — 275 strani. Cena . . . . . 1.—
MATERIJA in ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čermelj. 8 slikami. 190 strani. Cena 1.25
MLEKARSTVO. Spisal Anton Fenc. 8 slikami. 168 strani. Cena . . . . . 1.—
NAJVEČJI SPISOVNIK. 150 strani. Cena 75
NAROD, K. IZUMIRA. 101 strani. Cena 40
NAŠA PRVA KNJIGA. Spisal Pavel Kere. 60 strani. Trda vez. Cena 75
NAŠE SKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BESEDI. Opisal Frau Erjavec, 224 strani. Broš. 40
OB 50-LETNICI DR. JANEZA EV. KREKA — 94 strani. Cena 25
OBETNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez. 2.50
ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez. 50
PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str. 75
PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Cena 70
RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani. Cena 1.50
SLOVENSKA KUCHARICA. S. M. T. Kaliterna. OSMA POMNOŽENA IZDAJA. 728 strani, lepo trdo vezana. Cena . . . . . 6.—
STANLEY V AFRIKI. 122 strani. Cena 50
SPOMINI. (i. m. Jože Lavtinar.) 343 strani. Cena 1.50
SANJSKA KNJIGA. 8 slikami, 256 strani. Cena 90
SANJSKA KNJIGA. 8 slikami, 100 strani. Cena 50
SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str. Cena 40
SLOVENSKO-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVENSKI SLOVAR. 148 strani. Cena 90
SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str. Cena 40
SLOVENSKA KUCHARICA, spisala S. M. Felcica Kaliterna. OSMA POMNOŽENA IZDAJA. — Obsega 728 strani, slike. Cena trdo vezano 6.—
SPRETNJA KUCHARICA. 248 strani. Vezana. Cena 1.45
UMNI KMETOVALEC. Spisal Franc Povše. Cena broš. 50
UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 1.50
VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani. Cena 50
VGSČILNA KNJIŽICA. 93 strani. Cena 50
VOJNA Z JUGUROTO. 123 strani. Cena 50
VALENTINA VODNIKA IZBRANI SPISI — 100 strani. Cena 30
VALENTIN VODNIK SVOJEMU NARODU. — 48 strani. Cena 30
VODNIKI IN PREROEL. 123 strani. Cena 90
ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 82 strani. Cena 40
ZGODOVINA UMETNOSTI PRI SLOVENCIH, SRBIN IN HRVATIH. 137 strani. Cena 1.90
ZDRAVJE MLADINE. 147 strani. Cena 1.25

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KO JE BIL ROOSEVELT NA ZAPADU

Predsednik Roosevelt (sedec v avtomobilu) ogleduje vladni projekt Bonneville nasipa v Oregonu, ki bo veljal 75 milijonov dolarjev.

NE MOREM TI RAZODETI...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

61

Baron Ranek se ima zopet v popolni oblasti. Njegove oči gledajo mrzlo in bodoče v Wernerjeve.

"Misli si morem, da se nočete zmeniti za dedno bolezen moje nečakinje, ki pa je, Bogu bodi potoženo, v resnici tukaj, ker je pač bogata —"

Werner stopi za korak k njemu.

"Nikar mi ne podtikajte umazanih in nizkotnih namenov, ki so v resnici vaši! Nikakor ne mislim na to, da bi hotel imeti kak premoženjski dobiček, temveč prišel sem, da vam povem, da ste nesramen lopov in da ste vedoma Gardo naglali, kajti popolnoma natančno ste vedeli, da je bila njena mati popolnoma zdrava, kot tudi njena stara mati, in da je samo nesrečen slučaj dovedel do tragičnega konca njenih staršev. Za to je v resnici potrebna zločinska narava, da ste ubogi siroti, kateri ste bili postavljeni za varuha, natvezili tako grozno laž in ste jo s tem zakleli v življenje, polno muke in srčnih bolečin."

Baron Ranek prebledi, toda še ne misli, da je njegova igra izgubljena. Werner mu nikakor ne more dokazati, da je lagal. Obe priči one katastrofe ste ali umrli, ali pa izginili. Stariši Gardine matere so bili tudi mrtvi. Kako more tedaj dokazati, da se ona katastrofa ni dogodila tako, kot jo je Ranek Gardi povedal? Misli si, da hoče Werner Sassen, kateremu je bilo največ za bogato nevesto, Gardo prepričati, da ni dedno obtežena, kajti drugače njegove snubitve ne bi bila sprejela. Mogel je tedaj samo sumiti, toda ne dokazati. Torej mora samo ostati pri svoji trditvi.

Baron se visoko vzravna ter pravi hladno in mirno:

"Za žalitev mi boste morali odgovorjati. Kar ste tukaj zbrali, da bi Gardo prepričali, da je bila njena mati zdrava in ravno tako njena stara mati, morete prav lahko zabiti v glavo lahkovernemu, mlademu dekletu, toda ne dokazati. Vi —"

"Stojte, nobene besede več! Dokazati morate vi, kar ste svoji ubogi nečakinji dopovedali, da bi jo odvrnili od možitve in da bi jo imeli v svojih rokah. Z Gardo ste nameravali napraviti zelo grdo, mogli ste ji uničiti njeno življensko srečo in bi jo pustili za celo življenje v strašni muki in strahu, toda Bog je napravil dobro. Za to je poslal pričo, ki more povedati, kako se je ona katastrofa dogodila. Džorž Persik, prijatelj barona Ernsta Raneka, nam je poslal svoje dokaze, da je baronica Marija Ranek, ki je hotela s svojim možem in njegovim možem iti na lov, s svojim možem v orožarni iskala puško. Vzela pa je v roke tudi revolver in ga je ogledovala, medtem pa je njen mož ogledoval puško. Po nesrečnem naključju pa se je revolver sprožil v rokah baronice Marije Ranekove in strel je njenega moža zadel v prsi. Ko je padel, ma je odpadla puška, ki se je sprožila iz strel je zadel baronico. Tako sta oba umrla in sta bila potegnjena iz srečnega in zdravega življenja. Mati baronica je vsled strahu nad novico svoje hčere umrla, njen oče pa je hiral, ker ni imel več nikake volje do življenja ter je umrl, ne da bi bil v resnici bolan. Izpričevalo zdravnika Ranekove družine nam je na razpolago in to izpričevalo pravi, da so bili vsi zdravi in da bolezn, katero ste si vi izmislili, nobeden član družine ni imel. Sicer pa je Džorž Persik tozadevno izjavo dal na zapisnik, kakor tudi vrtnar. Oba sta popolnoma natančno vedela, kako se je vse zgodilo. Vi pa ste namenoma iznašli pravljičco o dedni bolezni moje neveste in zato vas bom poklical na odgovor, kakor tudi za vse ono, kar ste kot varuh moje neveste pregrešili. Vsa ta leta ste sami sebe obogatili, kar vam je tudi že sama dokazala."

Ranekov obraz postane siv in prepaden. Ko bi bil vedel, da je bil Džorž Persik mrtev, in da je njegova pastorka vse razkrila, tedaj bi se še enkrat drznil lagati. Toda Werner mu je to namenoma zamolčal. In tako baron Ranek pod to težko obtožbo izgubi svoje živce, pade na stol in hripavo sikne skozi zobe:

"Pri tem nisem mislil nič slabega."

Besede, katere so sedaj sipale na barona iz Wernerjevih ust, niso poznale prizanašanja. Ničesar mu ni prihranil in ga pustil v veri, da ga bo izročil sodišču. Baron Ranek postane strahopeten in prosi za milost.

"Gospod Sassen, pomislite samo, kaj bi se zgodilo z mojo družino, ako bom izročil sodišču. Zaradi moje družine mi to prizanesite. Takoj grem k Gardi in jo bom prosil za odpuščanje. Nas ne bo hotela uničiti."

Sedaj pa poseže vmes tudi Klaus:

"Ker natančno veste, da je Garda prevelikodušna, da bi vas kaznovala, kot zaslužite! Toda nikar ne pričakujte od nje kakega prizanašanja, kajti celo zadevo je prepustila mojemu bratu, ker je sedaj njen pravi varuh. Samo on vam more naložiti kazen, ki smo jo za vas določili. Seveda se imate zahvaliti samo svoji velikodušni nečakinji, ako moremo to kazen imenovati milo. Moj brat vam bo sedaj povedal, kaj smo sklenili glede vas."

Baron Ranek obrne svoj prestrašeni obraz k Wernerju. Njegov obraz pa je temen, kot bi bil izklesan iz kamna. Hladno in mirno pravi Werner:

"Goseg boste zapustili, kakorhitro mogoče, kajti moja nevesta želi, da vas nikdar več ne vidi in njena varnost ji zapoveduje, da niste več dalje v njeni bližini."

Baron Karol Ranek zastoka:

"Moj Bog, kam pa naj grem? Časno besedo vam dam, da se moji nečakinji pred menoj ni treba več bati."

Werner pa zaničljivo skomigne z ravnimi.

"Kaj je vredna vaša beseda, moremo sami presoditi, kajti kdor je kriv tako zlobe, kot ste jo napravili vi, mu je mogoče zaupati še kaj hujšega. Ne, ne — trdno je sklenjeno, da s svojo družino odputujete z Gosega in jaz sam bom pozneje vaši ženi in vaši hčeri sporočil, da je to pregnanstvo za vas kot kazen, da ne boste mislili, da je bila Garda proti vam brezsrčna."

Baron Ranek si obriše pot s čela.

"Ako to odkrijete moji ženi in hčeri, potem — moj Bog, potem izgubim vse svoje dostojanstvo."

(Dalec ...)

Latinica—najstarejši črkopis

Čas je najedovitejši čarodej na svetu. Čas ustvarja, blagoslovja, ubija, preklinja in odpušča. Stvari spreminjajo svoje lice.

Kje stoji svet v 13. stoletju pred Kristusovim rojstvom?

Kaj oznanja nepodkupljiva ura zgodovine, ki je takrat sestojala samo iz drobcev zgodbe?

Sredozemsko morje je še veliko evropsko svetovno morje, še nepreiskano, tuje. Kdo brodari po njem? Majhne barke, ki se mogoče upajo od Nilovega porečja ven na Ciper, ki tedaj začena stopati v oblastni okoliš faraonov. V ob-h delih Egipta vlada veliki Ramzes, ustanovnik templjev, zakonodajalec, reditelj in rednik vseh ljudstev Ozirisa. A tudi on meni, da je to sinje, večkrat tako nemirno morje vidni konec okrogle svetovne plošče. Judje so se spet vrnili v Palestino. Solomon se pripravlja, da sezi-da tempelj, čudo sveta. Njegov prijatelj Hiram, feničanski kralj, mu pošlje svoje najbolj izurjene rokodelce. Globoko spodaj v Afriki živi kraljica iz Sabe, a od njenega kraljevstva ni več daleč do drugega koneca sveta. Ur in Ninive sta že vplivni mesti z veliko oblastjo. Babilonska in asirska poslanstva sklepajo zveze. Zivijo tudi pravljičco velikanskih državah daleč tam na vzhodu; ena od njih je baje Kitaj. Nihče se ni bil nikoli ondi. Zvezdoslovci vedo več povedati o zvezdah ko o deželah za vzhajajočim soncem.

Kako bi pa bilo, če bi bil kdo toliko junaški in bi odplul po poti za zahajajočim soncem? Zgodi se, da zdaj pa zdaj odpluje kako neokretno vozilo z nekaj vesli in nizkim jamborom ven v strahovito daljo neskončnega vodovja. Večinoma se nihče več ne vrne. Ta in oni pa le pride še nazaj in poroča o otokih, pošastnih velikanih in tujih bogovih. A nihče mu ne verjame.

Tako tudi Grčija še ni odkrita. Zakaj bodočnost Feničije je za zdaj še ob vnožju Libanona a ne na morju. Trgovci in poljedelci imajo še dovolj prostora. Sidon še ni rojen. Berytus je nemara še ribiška vas. Le Tyrus se blesti v mogočnosti in bogastvu in dalje je še Byblus, najsevernejše mesto, že tedaj prastaro, čudo sveta s svojimi egiptovskimi templji in z zlatom vloženi oltarji, ki se pred njimi klanjajo najmodrejši vseh svečnikov.

Feničiji še zares ni treba, da bi si naplenila zemlje. Njeni čolni iz protja lovijo ribe in škrlatne polže. Nima še kolonij, ime Kartago niti še ni preokrovano in ne Masilija in še manj mrzlo jantarjevo obrežje severnih obmejnih dežela. V Prednji Aziji, v Severni Afriki je še neizmerno dosti prostora. Kdo se more zamisliti, kako je bil svet prostran in prazen okrog leta 1300 pred Kristusom!

Grčija — ena sama zmeda nevarnih brezimnih otokov. Pojma za besedo Grk še ni na svetu, še manj rimski vojak. Bržkone so se tedaj Etruščani nasedeljevali po Italiji. Le v Knososu na Kretj vladajo sveti biki in njih knezi. A tudi tam ne vedo dosti o deželah zadaj za morjem.

Še manj o Evropi. Stavbe na koleh so na jezicah, kjer se blestijo ledeniki in neprodinji gozdovi so polni samih divjih zveri. Povesod orjaška drevesa, veletočki, ki o njih nihče ne sluti, ne ve, odkod prihajajo, kam se izlivajo. Dunaj je vas kamene dobe in tiči v globini med gozdovi. Pariz London — prav tako! Bajko o Romulu pride na svet šele 800 let kasneje. Človek je postransko bitje v srednji in severni Evropi. Ne grize ko volk, ni močan ko medved, ne zna teči ko divji konj. A nje-

gova pamet se ukvarja z orodjem, orožjem. Niti ne sanja se mu, da so nekje tam na koncu sveta nekakšna znamenja, ki se imenujejo pisava. Saj celo v Egiptu ne poznajo drugega ko pisavo v podobah — hieroglife, nimajo pa črk.

Toda — Byblus piše s črkami.

Byblus pravi o sebi, da je najstarejše mesto sveta. Byblus ima že kralje, fino, bogato, odlično kulturo. Tam izdelujejo dragocene posode iz obsidiana in nože iz zlata in srebra, posode iz alabastra, bronasta zrcala, srebrne vrče, vse tako lepo, kakršno so 1000 let kasneje izdelovali Grki. — Okrasje je iz zlatih nitk — in sploh povsod zlato, zlato, pisani emajli! Ohranilo se je kraljevsko žezlo, srp z dolgim ročajem, ves okrašen z zlatimi vložki, v hieroglifih je zapisano ime kralja. Mogoče je to ime tistega kralja, ki je imel krasno izdelano vazo z zlatimi cvetovi lokvanja v naravni velikosti.

Raziskovalci francoske družbe za izkopavanje so odkrili velikanski, ves z zlatimi levji glavami posut sarkofag. Te ga so našli v mrtvaškem mestu Byblusu, ki ga tri ali štiri leta počasi odkopavajo in ki vsebuje zaklade, ki so še lepši ko oni iz Tutankamonove dobe. Zakaj, ko je bil Tutankamen zagledal luč sveta, so bila celo imena gospodov iz Byblusa že pozabljena.

Kaj piše evropski, avstralski, ameriški človek? Latinico. Ali se vsa ta bujna skupina narodov tujih zemljin ne uči abecede belega človeka? Latinski črk se uči. S katerimi črkami piše skoraj tretjina človeštva — torej več ko 600 milijonov — svoja trgovska in ljubinska pisma in s katerimi si tiska časopise in knjige? Kaj tipka na sto tisoče pisalnih strojev? Latinico, (saj tudi gotična izhaja iz nje.)

A tudi sarkofag kralja Ahirama, ki je umrl 3200 pred Kr. ima napis v latinici.

Torej je ta napis najstarejši dokument za črkopis, kar jih je sploh na svetu.

A kako je to mogoče? Latinica? Saj smo bili doslej vendar prepričani, da so ta črkopis iznašli Rimljani? Toda to preklestvo, ki ga Atabbal, Abiramov sin in tudi kralj v Byblu-

SHIPPING NEWS KRETANJE PARNIKOV SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York

Table with shipping schedules for various routes including Bremen, Havre, Genoa, and Trst.

DRŽAVLJAN. VOJNA NA ŠPANSKEM

Slika nam predstavlja dve ženski ki stražita svoje borno imetje—vse, kar jima je ostalo po fašističnem obstreljevanju. — Fašistična artilerija, ki je v mestu Belchite napravila ogromno škodo, se je morala slednjič umakniti.

VOJNA ŠKODA BREZ ZAVAROVALNINE.

Angleški poslovni svet je pod vtisom zadnjega sklepa združenih angleških zavarovalnih družb, ki so se odločile, da ne bodo sprejemale več zavarovanj na vojne škode. Klavzula, ki so jo sprejele se glasi: "V primeru vojne, vpada, sovražnih dejanj kake tuje sile (naj si bo z vojno napovedjo ali brez nje), v primeru državljanske vojne, prevrata, upora ali vojaškega prevrata, se ne dovoljuje več zavarovalna zaščita. Imetniki zavarovanja se pouče od vseh v poštevi prihajajočih družb, da ima ta klavzula odslej v njihovih policah veljavo, ker takšni riziki niso več primeren predmet zavarovanja."

Z odločujočega mesta so k temu še sporočili, da je pri da-

našnjih razmerah, v katerih imajo napadi brez vojne napovedi veliko vlogo, absolutno nemogoče izračunati vojno škodo že vnaprej. Angleški listi so odločitev zavarovalnih družb objavili na manj vidnih mestih, menda zato, da bi občinstva preveč ne razburjali.

"Naši Kraji"

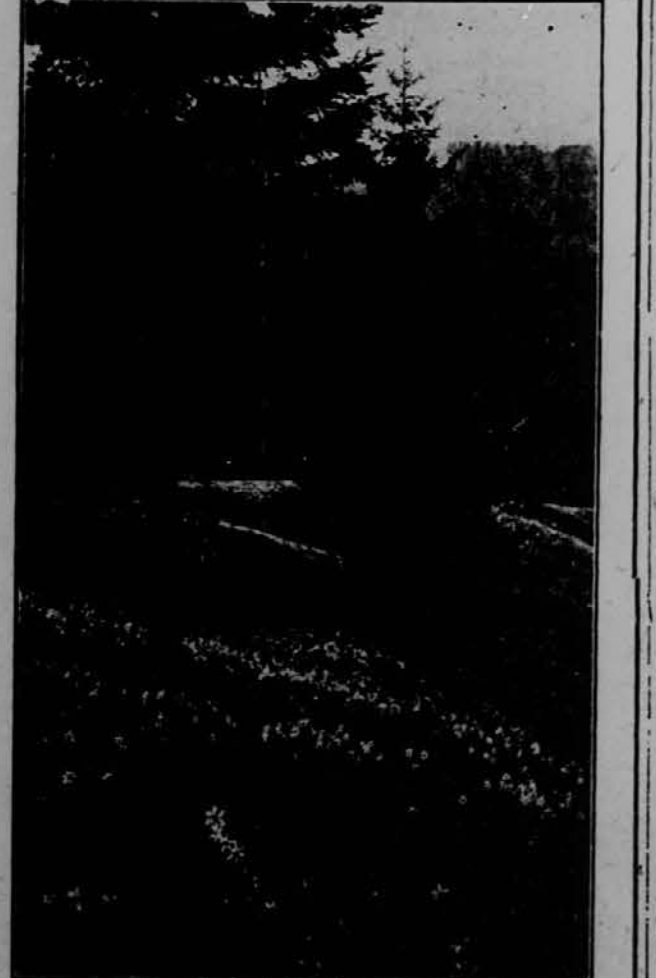
VSAK bi rad šel s svojo družino na obisk v staro domovino in jim razkazal lepote svoje rojstne dežele. Seveda, ta srečna priložnost ni vsakemu dana, pač tukaj je prilika, da prinesete te lepote, ki je vaša dedščina, v vaš dom. Sleherni, ki je imel to knjigo v roki, je bil ginjen. Z radostjo in ponosom jo boste pokazali vašim sosedom.

Slike so v bakrotisku, tiskane na dober papir in samo na eni strani, v velikosti 5 x 7 1/2 inčev.

Ta krasna knjiga vsebuječa 87 slik vas stane samo

NAROČITE PRI: KNJIGARNI "GLAS NARODA", 216 WEST 18th ST., NEW YORK

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI JUGOSLAVIJE Na močnem papirju s platnenimi pregibi 7.50

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI: Jugoslavija ..... 30 Dravska Banovina 30

CANADA 40

ZDRUŽENIH DRŽAV VELIKI ..... 40 MALI 15

NOVA EVROPA 60

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:

- Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming 25
- Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Naročilom je priložiti denar, bodi si v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekombandirajte pismo

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 W. 18 Street New York, N. Y.